

eller lignende, og det er ingen betingelse, at klageren selv er berørt af kommunalbestyrelsens beslutning.

Også i relation til landstingets virksomhed eksisterer „besværsinstituttet“. Over landstingets beslutninger klages til kongen, men klagen indgives til lænsstyrelsen.

Når den danske kommunalordning ændres derhen, at amtsrådet selv vælger sin formand, og det hidtidige statslige islæt i amtsrådet dermed bortfalder, er det næppe foreneligt med grundlovens § 82, der taler om kommunernes ret til *under statens tilsyn* selvstændigt at styre deres anliggender, at tilsynet med sognekommunerne fortsat udøves af amtsrådet. En sådan ordning måtte i hvert fald forudsætte en adgang for statslige myndigheder til at gribe ind over for amtsrådets beslutninger eller udladelser i tilsynsspørgsmål.

Tilsynet er efter såvel den norske som den svenske ordning rent statsligt. Man har imidlertid anset det for ønskeligt at bevare det folkevalgte indslag i tilsynet med de danske kommuner. Fremfor udelukkende at foreslå et statsligt tilsyn, der enten kunne placeres hos indenrigsministeren eller hos indenrigsministeren og amtmændene, har man derfor foreslået, at der oprettes et kombineret folkevalgt-statsligt tilsynsråd for hver amtsråds-kreds.

Der er ikke foreslået etableret noget almindeligt underordningsforhold mellem indenrigsministeren og tilsynsrådene. Det er dog på den anden side fundet ønskeligt at skabe mulighed for dels en vis ensartethed i de grundlæggende principper for udøvelsen af rådernes tilsyn, dels en videre udnyttelse af de gennem tilsynets udøvelse på særlige områder indhøstede administrative og forvaltningsretlige erfaringer. Det er derfor foreslået, at indenrigsministeren kan fastsætte retningslinier for udøvelsen af tilsynsrådernes beføjelser.

ad § 47.

Efter bestemmelsen i *stk. 2* henføres tilsynet med samtlige primærkommuner til vedkommende tilsynsråd, men således at de af dette truffne afgørelser kan indbringes for indenrigsministeren såvel af vedkommende kommunalbestyrelse, jfr. *stk. 3*, som af et af tilsynsrådets medlemmer, jfr. § 50, *stk. 2*.

Dannelsen af primærkommuner med samme styrelsesform og i princippet samme opgaver og bestræbelserne på i øvrigt at give alle primærkommuner samme status må pege i retning af, at også tilsynets organisation principielt bliver ens for alle kommuner.

En deling af det indholdsmæssigt samme tilsyn

med kommuner inden for samme amtsråds-kreds på forskellige myndigheder efter kommunernes størrelse måtte befrygtes at ville føre til en uensartet udøvelse af tilsynet og vanskeliggøre en lokal koordinering af kommunernes virksomhed gennem tilsynet.

Behovet for på landsplan at koordinere tilsynet, således at dette afpasses de almindelige finanspolitiske og beskæftigelsesmæssige hensyn, der til enhver tid gør sig gældende, vil i fornødent omfang kunne opfyldes gennem indenrigsministerens instruktionsbeføjelse over for tilsynsrådene.

Bestemmelsen om, at indenrigsministeren kan fastsætte forskrifter for udøvelsen af tilsynsrådernes beføjelser, hjemler alene ministeren adgang til udstedelse af generelle retsfor skrifter. Ministeren vil således ikke i henhold til bestemmelsen kunne meddele det enkelte tilsynsråd konkrete tjenestebefalinger.

Til stk. 3. For at skabe sikkerhed for, at den enkelte kommune ikke udsættes for en ubegrundet forskelsbehandling i tilsynsmæssig henseende, er der åbnet adgang til, at de af tilsynsrådene truffne afgørelser kan indbringes for indenrigsministeren af den pågældende kommunalbestyrelse.

Man har fundet, at ministeren bør have samme kompetence i en sag, der er indbragt af en kommunalbestyrelse, som i en sag, der af et af tilsynsrådets medlemmer er krævet henskudt til afgørelse af ministeren efter bestemmelsen i § 50, *stk. 2*. Det er derfor fastsat, at ministeren kan stadfæste afgørelsen, ændre vilkårene for denne eller træffe en ny afgørelse i sagen.

ad § 48.

Tilsynsrådene er i deres organisatoriske opbygning i nogen grad beslægtet med de i lov om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn omhandlede skoledirektioner. Amtsrådets valg af medlemmer til tilsynsrådet skal dog ske blandt amtsrådets medlemmer.

For at undgå, at repræsentanter for en enkelt kommune i for høj grad kommer til at dominere tilsynsrådet, er det i *stk. 2* foreskrevet, at kun ét kommunalbestyrelsesmedlem fra samme primærkommune kan indvælges i tilsynsrådet. Heroverfor har dog medlemmer af kommunallovskommissionen givet udtryk for, at en begrænsning af den personkreds, der kan blive tale om at indvælge i tilsynsrådet, er uheldig.

På grund af tilsynsrådets begrænsede medlemstal må det anses for påkrævet, at der for hvert enkelt af de valgte medlemmer vælges en stedfortræder